Bye (Montrose x AR 06-1809)

- En halvsein sort til pommes frites, bake- og matpotet.

Dyrkingsveiledning

Sortsbeskrivelse	Kort introduksjon om egenskaper ved sorten
Bye er en halvsen/sein gul sort til pommes frites, men den egner seg også godt som bake- og matpotet. Den har et middels knollansett med middels store og lange knoller. Knollene har en gul kjøttfarge og stekefargen blir fin gjennom hele lagringsprosessen. Sorten viser gode resistensegenskaper, og er sterk mot tørråte og rust. Den er resistent mot Ro1 og kreft 1. Ute på åkeren spirer den raskt og har et middels høyt ris. Vi anbefaler normal gjødsling med N, men ekstra Ca og mikronæring ved sein høsting/ grønt ris. Se egen sortsbeskrivelse for flere egenskaper, karakteristikker og resistensegenskaper for sorten i sortsvelgeren til Graminor.	

Setting:	Settepotetbehandling
Forbehandling	Bye kan med fordel varmes opp før setting. Den er ikke testet for respons på lysgroing.
Settedybde - ansett	Normal settedybde. Knollansett er mellom 12-14 stk., men forspiring og setting av fysiologisk modne knoller kan gi flere knoller per plante. Det anbefales normal setteavstand og radavstand.
Generelt	Setting bør ideelt skje på stigende jordtemperatur og helst over 8-10 grader. Potetene bør ikke settes direkte i jorda fra kaldt lager og det anbefales å varme opp settepotetene før setting.

Gjødsling og jord:	Tilpasning til jord og gjødsling
Jordtype	I storskala har Bye blitt dyrket mest på lette jordarter (siltig sand, sand-jord), og har vist seg å være sterk mot skurv på disse jordartene. Forsøk på morenejord og tyngre jordarter har vært utført med gode resultater.
Nitrogen (N)	Normal gjødsling med N og del gjerne gjødslingen i vekstsesongen.
Fosfor (P)	Det anbefales generelt normal gjødsling av P, men gi gjerne tilleggsgjødsling 2-3 uker etter krokstadiet for større knollvekst.
Kalium (K)	Anbefaler normal gjødsling med Kalium hvis en har tilstrekkelig kaliumnivå i jorda.
Andre behov	Ekstra Ca og mikronæring ved sein høsting/høsting på grønt ris.

Sist oppdatert: vår 2026

Vekstsesongen:	Plantevern og tiltak
Vanning	Sorten har et robust rotsystem som gjør den relativt tørkesterk. Generelt anbefales jevn jordfuktighet, og tidlig vanning. Dette for å sikre god vekst og tilgang på gjødsel, samt hindre utvikling av skurv.
Vekstrytme	Bye har stort ris som dekker fåra godt. Sorten har normal vekstrytme, men litt sein knollutvikling.
Mekanisk bekjempning	Generelt bør hypping være utført før rad lukking, eller som beste praksis på jordtypen og produsent.
Kjemisk bekjempning	Sorten er gjennomsnittlig sterk mot tørråte. Følg med på smittepress og tørråtevarsel. Ved konvensjonell dyrking anbefales å følge råd og prognoser for tørråte (VIPPS), og tilpasse sprøyteintervallene til sorten.

Høsting:	Vekstavslutning
Forberedelser	Sorten har et kraftig ris, men har en god naturlig avmodning.
Skallfasthet	Bye blir skallfast raskt ved normal gjødsling, og har en fin skallfinish, som gir god salgbar avling til pommes frites. Sorten kan beskrives som halvsein/sein, og er normalt litt seinere enn Innovator. Det er ikke observert problemer med gjenvekst etter vekstavslutning på sorten.
Håndtering	Sorten er sterk ved mekanisk håndtering.

Lagring:	
Dvaletid	Sorten har lang dvaletid, og den er sterk både mot utvikling av sølvskurv og groing på lager.
Lagring	Sorten egner seg godt til langtidslagring, når den er i stabil temperatur og ett godt ventilert lager. Det anbefales generelt rask nedkjøling og opptørking av knollene etter innhøsting. Hold lageret mørkt for å unngå grønning på knollene.

Erfaringer	Dyrkingserfaringer om sorten
Bye er fortsatt under oppformering og testing, og det har vært noe testing av den til pommes frites på Østlandet med gode resultater. Det er viktig at sorten får bruke hele vekstsesongen for å bli moden, og for å få store nok knoller egnet til pommes frites.	

Tilleggsinfo	Utdrag av erfaringer fra testing i 3-årig verdiprøving

Bye er en gul pommes frites- og konsumsort fra Graminor som ble tatt inn på sortslista våren 2024. Den har vært med i feltene i 3 år på Østlandet og i Midt Norge, hvor totalavlinga har vært 6 % under Asterix på Østlandet.

Tørrstoffinnholdet var relativt høyt (23,9 %), på linje med Asterix. Knollvekta var 112 gram, som er 4 gram under Asterix. Knollantallet pr. plante var 10,7, som er 1,7 færre enn hos Asterix.

Spiringa var sein, og andelen friskt ris ved høsting tilsier så langt at sorten er like sein som Asterix (4,5 i tidlighet). Sorten har et ris som dekker over middels godt (rismasse 7,5).

Bye hadde en høy andel kvalitetsfeil, hvor vekstsprekk, grønne knoller og kolv dominerte.

Sorten har koketype B (middels fastkokende), og den presenterer seg middels pent etter vasking (blankhet). Pommes frites-kvaliteten var meget bra, med lys og jevn farge på stavene. Knollene er gule, formen er langoval med grunne groøyne, og knollene har gul innvendig farge.

Bilder:

Sist oppdatert: vår 2026